

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/002/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг
2025 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар

Утас: 88883317 Цахим хаяг:
erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр

Утас: 99089114 Цахим хаяг:
tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Давааням

Утас: 92113932 Цахим хаяг:
davaanyamb@audit.gov.mn

Аудитор: Ц.Чагнаадорж

Утас: 99387994 Цахим хаяг:
Chagnaadorj.ts@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Аудитын код: ХӨА-2024/002/НА-СТА-ТТЗ

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
ГАЛТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
М.ДОЛЖИНЖАВ ТАНАА

**ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.03.25 № 1/340
танай _____-ны № _____-т

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Галт сумын ТТЗ-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Тайлант онд Галт сумын ТТЗ-ийн хяналтад байгаа байгууллагуудын үндсэн хөрөнгө нийт 569.0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогоос 27.4 сая төгрөг, улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогоос 10.1 сая төгрөгийн орлого тасарсан, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр олгосон 13 зээлдэгчтэй холбоотой 87.4 сая төгрөгийн зээлийн хугацаа хэтэрсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Галт сумын Засаг дарга нь аймгийн Засаг даргатай 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгөө 7 зорилтын 146 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр батлуулж, хэрэгжилтийг 95.0 хувьтай биелүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

6725022229

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		352,556.8	625,796.0
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	243,258.9	462,505.7
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	58,968.9	101,220.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	50,329.0	62,070.3
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		3,829,688.0	3,586,856.0
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	11а, 11б	125,051.0	84,171.0
37300	Урт хугацаат зээл		125,051.0	84,171.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	3,704,637.0	3,502,685.0
39200	Биет хөрөнгө		3,678,155.6	3,475,861.5
39300	Биет бус хөрөнгө	13	26,481.4	26,823.5
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		4,182,244.8	4,212,651.9
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		4,182,244.8	4,211,760.8
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		4,182,244.8	4,211,760.8
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		327,386.9	327,386.9
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		3,332,279.9	3,361,795.9
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		522,578.0	522,578.0
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		4,182,244.8	4,212,651.9

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		1,548,767.6	2,009,379.0
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		475,190.8	939,347.8
110	Орлогын албан татвар		282,088.1	646,884.2
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		290,615.2	646,884.2
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-8,527.2	0.0
113	Хөрөнгийн албан татвар		88,893.2	100,585.6
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		104,209.5	191,878.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	212,689.0	45,230.8
120	Нийтлэг татварын бус орлого		212,689.0	45,230.8
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		860,887.8	1,024,800.3
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	1,506,479.8	1,979,863.0
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,506,479.8	1,979,863.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		1,223,428.9	1,654,575.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		498,909.9	785,354.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		62,784.4	98,954.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		34,963.3	220,570.5
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		59,094.1	62,690.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		7,105.5	34,334.9
2107	Томилолт, зочны зардал		7,558.0	9,684.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		223,504.8	44,063.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		329,508.9	398,923.3

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	283,051.0	325,287.6
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	42,287.8	29,516.0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,243.3	0.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	39,044.5	29,516.0

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

		/Мянган төгрөгөөр/	
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,393,553.8	2,048,680.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	475,147.1	939,347.8
110	Орлогын албан татвар	282,439.6	646,884.2
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	290,966.7	646,884.2
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-8,527.2	0.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	88,518.7	100,585.6
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	104,188.8	191,878.1
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,948.2	19,808.8
1181	Газрын төлбөр	13,809.3	20,253.9
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	85,431.3	151,815.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	57,519.0	84,532.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	57,519.0	84,532.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	860,887.8	1,024,800.3
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,320,592.5	1,367,964.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,320,592.5	1,367,964.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	942,271.6	1,303,043.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	498,909.9	785,141.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	62,784.4	98,103.5
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	36,250.0	219,578.5
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,537.8	60,606.7
2105	Нормативт зардал	1,000.0	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,600.7	40,045.9
2107	Томилолт, зочны зардал	7,558.0	9,984.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	232,496.2	48,965.3
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	33,134.5	40,618.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	378,321.0	64,920.7
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	72,961.3	680,715.6
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	31,237.0	386,468.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	31,237.0	386,468.9
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	31,237.0	386,468.9
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-31,237.0	-386,468.9
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	41,724.3	219,246.8
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	201,534.6	243,258.9
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	243,258.9	462,505.7

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

		/Мянган төгрөгөөр/	
Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,143,200.4	4,143,200.4

Аудитын код: ХӨА-2024/002/НА-СТА-ТТЗ

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,143,200.4	4,143,200.4
9	Тайлант үеийн үр дүн	39,044.5	39,044.5
10	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,182,244.8	4,182,244.8
11	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	4,182,244.8	4,182,244.8
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,182,244.8	4,182,244.8
19	Тайлант үеийн үр дүн	29,516.0	29,516.0
20	2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	4,211,760.8	4,211,760.8

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	/Мянган төгрөгөөр/	
				Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,959,439.20	1,755,073.08	204,366.12	89.57
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,341,346.40	1,336,843.51	4,502.89	99.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,310,587.00	1,306,084.11	4,502.89	99.66
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	784,826.40	784,826.40	0.00	100.00
210101	Үндсэн цалин	771,988.30	495,130.92	276,857.38	64.14
210102	Нэмэгдэл	8,838.10	245,242.82	-236,404.72	2,774.84
210104	Урамшуулал	4,000.00	44,452.66	-40,452.66	1,111.32
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	98,103.50	98,103.50	0.00	100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	66,710.30	66,710.30	0.00	100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,848.30	7,848.30	0.00	100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,924.20	3,924.20	0.00	100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,924.20	3,924.20	0.00	100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,696.50	15,696.50	0.00	100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	220,699.00	219,578.52	1,120.48	99.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	48,029.00	48,988.06	-959.06	102.00
210302	Түлш, халаалт	163,670.00	161,790.30	1,879.70	98.85
210303	Цэвэр, бохир ус	9,000.00	8,800.16	199.84	97.78
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	47,781.60	47,781.60	0.00	100.00
210401	Бичиг хэрэг	7,445.00	7,445.00	0.00	100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	36,896.60	36,896.60	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,640.00	2,640.00	0.00	100.00
210404	Ном, хэвлэл	800.00	800.00	0.00	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	51,553.70	51,538.60	15.10	99.97
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,303.80	4,303.80	0.00	100.00
210602	Тавилга	5,249.90	5,249.90	0.00	100.00
210604	Урсгал засвар	42,000.00	41,984.90	15.10	99.96
2107	Томилолт, зочны зардал	8,850.00	8,850.00	0.00	100.00
210702	Дотоод албан томилолт	8,850.00	8,850.00	0.00	100.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	60,887.30	57,519.99	3,367.31	94.47

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	58,379.10	55,161.79	3,217.31	94.49
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	150.00	0.00	150.00	0.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	108.90	108.90	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	149.30	149.30	0.00	100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100.00	100.00	0.00	100.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,800.00	1,800.00	0.00	100.00
210807	Газрын төлбөр	200.00	200.00	0.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37,885.50	37,885.50	0.00	100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,809.20	27,809.20	0.00	100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,076.30	10,076.30	0.00	100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,759.40	30,759.40	0.00	100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,759.40	30,759.40	0.00	100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13,077.90	13,077.90	0.00	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,681.50	17,681.50	0.00	100.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	490,092.80	343,229.57	146,863.23	70.03
223001	Бусад хөрөнгө	490,092.80	343,229.57	146,863.23	70.03
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	128,000.00	75,000.00	53,000.00	58.59
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	128,000.00	75,000.00	53,000.00	58.59
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,959,439.20	1,765,519.00	193,920.20	90.10
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	277,555.30	0.00	277,555.30	0.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	277,555.30	0.00	277,555.30	0.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,376,104.20	1,686,819.35	-310,715.15	122.58
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,376,104.20	1,409,264.05	-33,159.85	102.41
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	305,779.70	78,699.65	227,080.05	25.74
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	61,856.70	73,122.74	-11,266.04	118.21
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,703.60	5,576.92	-1,873.32	150.58
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	240,219.40	0.00	240,219.40	0.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	0.06	0.06	0.00	100.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	0.00	0.00	0.00	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	0.00	0.00	0.00	100.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	0.03	0.03	0.00	100.00
620001	Удирдах ажилтан	0.00	0.00	0.00	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	0.02	0.02	0.00	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	0.01	0.01	0.00	100.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	0.03	0.03	0.00	100.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	0.01	0.01	0.00	100.00

Аудитын код: ХӨА-2024/002/НА-СТА-ТТЗ

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	0.01	0.01	0.00	100.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	0.01	0.01	0.00	100.00

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/Мянган төгрөгөөр/			
		ТЗ цэвэр дүн			
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	74,360.4			
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	74,360.4			
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	40,199.1			
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	315.0			
210104	Урамшуулал	315.0			
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,825.1			
210402	Тээвэр, шатахуун	12,825.1			
2107	Томилолт, зочны зардал	1,134.0			
210702	Дотоод албан томилолт	1,134.0			
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,000.0			
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,000.0			
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,925.0			
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,925.0			
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	34,161.3			
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	34,161.3			
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	34,161.3			
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	74,360.4			
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	74,360.4			
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	74,045.4			
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	315.0			

АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд сумын орон нутгийн ерөнхий орлого болон харьяа 3 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 2 сан түүвэрт хамрагдсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн байна.

ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 34.0 сая төгрөгийн зөрчил илэрч, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өгсөн.

ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар илэрсэн нягтлан бодох бүртгэл тайлагналтай холбоотой нийт 83.1 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залруулсан.

Баянзүрх сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар 5.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн. Илэрсэн 5.9 сая төгрөгийн зөрчилд 2 зөвлөмж байна.

Төлбөрийн акт ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Албан шаардлага

ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн аудитаар албан шаардлага хүргүүлээгүй.

Зөвлөмж

Цаашид анхаарах асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэлтэй холбоотой асуудлын талаар

Илрүүлэлт: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээл, зээлийн хүүгийн үлдэгдэлтэй 10 зээлдэгчийн нийт 24.3 сая төгрөгийн зээлийг барагдуулаагүй байна. Энэ нь Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021оны 361 дүгээр тушаалаар баталсан "Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам"-ын 3.2.1."орон нутгийн жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх тэргүүлэх чиглэлийг жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ, хоршоо хөгжүүлэх бодлоготой уялдуулан тогтоож, хэрэгжилтийг зохион байгуулах, биелэлтэд нь хяналт тавих" гэсэн заалттай нийцэхгүй, "эрх ба үүрэг" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн авлагыг бүрэн барагдуулж ажиллах

Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Орон нутгийн орлогыг нэр төрлөөр нь авч үзвэл 2 нэр төлийн нийт 5.9 сая төгрөгөөр, улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогын аж ахуйн нэгжийн орлого 3.8 сая төгрөгөөр нийт 9.7 сая төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1."хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" гэсэн заалттай нийцээгүй бөгөөд Эрх үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Улс, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлж ажиллах

Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийн талаар

Шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 3 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Энэ нь шилэн дансны тухай хуулийн 4.1 хэсэгтэй нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Илрүүлэлт: Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтэд хяналт хийхэд дараах зөрчил илэрсэн.

- Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, зориулалтын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл
- Худалдан авах ажиллагааны тайлан
- Аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж, мэдээллийг хугацаанд нь ил тод мэдээлж ажиллах

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		/сая төгрөгөөр/ Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		

Хөвсгөл аймгийн Баянзүрх сумын ТТЗ-ийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Байгууллага хооронд шилжүүлсэн хөрөнгийн устгах бичилтийг хийгээгүй	1	83.1	1	83.1			1	83.1		
Дүн	1	83.1	1	83.1			1	83.1		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс													
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал					
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Баянзүрх ТТЗ	2	34.0					2	34.0								
Дүн	2	34.0					2	34.0								
Харьяа байгууллагуудын зөрчил																
Баянзүрх ЗДТГ	2	5.9					2	5.9								
Дүн	2	5.9					2	5.9								
Нийт дүн	4	39.9					4	39.9								

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил										
Баянзүрх ТТЗ	1	-							1	
Нийт дүн	1	0.0	0	0	0	0	0	0	1	0.0